XV. évfolyam. Czelldömölk, 1919. november 9. 60. szám.

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Egyes szám ára darabonkint 60 fillér.

Felelősszerkesztő és kiadó: DINKGREVE NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Czelldömölkön, ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemü pénzilletékek.

Az ország megszállása.

már kezdi éreztetni a hatásait. Köröskörül minden inog. A románok és szerbek nem tudnak megosztozkodni a prédán s csak egy szikrára van szükség, hogy a Balkán ujra lángba boruljon. Az erdélyi magyarság és németség csak alkalomra vár, hogy lerázhassa magáról a rabigát. Az erdélyi oláhság józan része tudni sem akar a »megszabadítás«-ról s a felszabaditóban csak betolakodó ellenséget lát.

A Pasicsok és Trumbicsok nagy szerb álma nem fest jobban a valóságban. A horvátok elégedetlenek az uj rendszerrel, állandóan forrong odalent [illegible], a régi gyülölet erősebb, mint valaha. Néhány megfizetett politikustól eltekintve, mindenki Magyarország felé gravitál s a horvát nép visszasirja a régi magyar »elnyomatást«. Derék vendjeink a Muraközben hiven kitartanak a magyar állameszme mellett s komoly, férfias magatartásuk nem kis gondot okoz a megszálló csapatoknak.

A cseh-szlovák köztársaság, amely már megszületésének időpontjában magában hordta a felbomlás csiráit, a sok külső és belső ellenséggel szemben aligalig állja a helyét. Teschen körül farkaszemet néz a cseh és lengyel, az antantnak minden diplomáciai ügyességére szükség van, hogy a fegyveres összetüzés ideig-óráig elodáztassék. A német és cseh ellentétek annyira erősek, hogy Csehország jónak látja az összes német nemzetiségü katonákat hazabocsátani s csak a cseheket tartja fegyverben.

Tótjaink nyiltan éneklik a Hymnuszt. Felsőmagyarországon mindenki tüntetőleg magyarul beszél s a helyi cseh hatóságok tehetetlenek a népakarat impozáns megnyilatkozásával szemben.

Ausztria az anyagi és erkölcsi csőd szélén áll, Bécset az éhenhalás veszélye fenyegeti, a hadsereg szétüllött, fegyelem nincs s a formailag szociálista, valójában azonban vörös Renner-kormány csak a legképtelenebb igéretekkel tudja láncon tartani a kitörni készülő szenvedélyeket.

Mindenütt anarchia, mindenütt szétüllés s idő kérdése csupán, mikor dül köröllöttünk össze minden.

Csak a Dunántul népe áll rendületlenül és sziklaszilárdan az általános pusztulás közepette.

Köröskörül anarchia, — idebenn teljes rend, ott mindenütt züllés, pusztulás, belső egyenetlenség, — itt egység és céltudatos munka. A megpróbáltatás nehéz napjaiban összefogott a dunántuli magyarság s félre téve párttekintetet és egyéni ellentéteket, egy emberként áll egy egész világgal szemben. Titáni a munka, amely reá vár ennyi ellenséggel szemben, emberfeletti a feladat, amelyet meg kell oldania. Egy ország létéről van szó s a Dunántulra vár Magyarország megmentése.

Ebben a rettenetes helyzetben a Dunántul ragadta kezéhez a vezető hatalmat, a Dunántulról várja az egész ország a világosságot s a megszabadulást.

Meg fogunk-e birkózni tudni ezzel a feladattal? Lesz-e elegendő erőnk arra, hogy megmentsük pusztulló hazánkat, vissza fogjuk-e szerezhetni halottrabló ellenségeinktől az ország testéből kiszakitott részeket? Minden attól függ, van-e elegendő erőnk és kitartásunk? Fegyelem és összetartás az egész vonalon, lázas és célirányos munka, az összes erők megfeszitése szükséges most a keresztény nemzeti alap erős biztositására. Akkor menni fog, akkor az uj alapra fektetett Magyarország nem lesz ábránd, hanem valóság.

Villany — kékben.

Szerkesztő ur! Panaszom van,
Hallgasson meg engemet;
S szoritson a panaszomnak
Lapjában egy kis helyet:

Amióta Kohn Béláék
Angolosan ellógtak,
Nem igen volt becse a szép
Kun kormányos bankónak.

Kékpénz! Kékpénz! Hallom mindig,
S megvakarom a fejem;
Könnyü annak, akinek van,
Hanem hát én hol vegyem?

Elfuserált osztrák cipők
Piros selyem viganók,
Tök, káposzta, percnyi mámor
Mind csak kékért kaphatók.

Sőt talán a szerkesztő ur
Nem is fogja elhinni,
Hogy a czelli villanykörték
Is kékpénzért gyulnak ki.

S mentől homályosabban ég
Estelenként a lámpám;
Annál drágább és borsosabb
Hónap végén a számlám.

Mind nem elég, zárt levélben
Gazd' uram azt üzeni:
»Kérjük a t. fogyasztókat
Csakis *kékben* fizetni.«

Mondja kedves szerkesztő ur
(Mert magának tudni kell!)
Igaz-e, hogy napjában a
Motor egy kék ezrest nyel?

Vagy tán elhiszi maga, hogy
A *kék* azért kell neki,
Mert a gazda a sok lámpát
Mind ilyennel eteti?

Szerkesztő ur! Nincs ez rendjén,
Mert azt már én nem hiszem;
Hogy a czelli villanyáram
Csak Osztrákhonban terem.

Ha pedig nem s itthon is van,
Akkor minek érte kék?
Sz' ilyen diszkrét félhomályért
Fellér bankó is elég!

Mindezekkel szerkesztő ur
Irja tele a lapját,
Igy remélem, hogy panaszom
Tán följebb is meghallják:

De ha a telepet mégse
Érné el a Nemezis,
Nincs igazság, kéküljön meg
Hát a világ maga is!

—r —e

Széljegyzetek.

Le kell szögeznünk azt a tényt, hogy az ország a kommunizmus borzalmától megszabadult, hogy itt ujra rend van, hogy a munka megindulhat, hogy a politikai szólás és sajtószabadság megvan, hogy a városok a falu sztrájkja miatt nem vesztek éhen — ezt Friedrichnek, a keresztény pártoknak köszönheti az ország. Neki köszönheti Lovászy, hogy megint garázdálkodhatik és Vázsonyi, hogy nem kénytelen hátát kényelmes Svájcz hoteljából menteni, Garami, hogy százezer korona lopott pénzét visszaadhatja az országnak. De ezek az urak még sincsenek megelégedve Fridrichel.

—

A közigazgatás a létjogát kapta vissza az ellenforradalom által. Mikor a nép a maga tisztviselőit, szolgabiráit, biráit, vármegyéjét ujra vissza helyezte jogkörükbe, azt nem azért tette, mintha most csak nekik akarna udvarolni. Elvárja és megköveteli, hogy most a nép pártján legyenek és főként az élelmezési krizisen átsegitsék. Fegyelmiket tudnak hozni és felmenteni — mikor lesz már a czelli ellátatlanok számára gondoskodva gabonáról?

—

Érdekes: a Pesti Hirlap a királynőnek akarja, az Est az egyházat védi, a Világ Giesweint óhajtja miniszterelnöknek, a Pesti Naplónak vallásérkölcsös nevelés kell. — Hát itt igazán minden felfordul?

—

Legérdekesebb, hogy Vázsonyi a keresztény Magyarországot élteti. Nos hát Vázsonyi a fején találta a szöget. Ha a zsidóság lesz oly kegyes és megengedi, hogy Magyarország a keresztény magyarságé legyen és megengedi, hogy a keresztény magyarság számarányna szerint kérjen helyet a gazdasági, politikai és társadalmi téren magának, akkor rájön arra, hogy az antiszemitizmus nem is az a vadállat, aminek lefestik. Mert ez az egész: a zsidóságnak ne legyen nagyobb gazdasági, politikai, társadalmi súlya, mint ami számánál fogva megilleti. Ezt kell a tisztességes zsidóságnak akceptálni és akkor semmi félnivalója nincs a magyarságtól. De ha többre törekszik, ha megint népbiztosokat akar adni akasztólavonatokkal — akkor jobb előre félni, mint megijedni.

HIREK.

Városi közgyám választás. Dr. Scheiber Zsigmond közgyámi tisztéről lemondott és ezen állást a képviselőtestület Chernel szolgabiró elnöklete mellett pénteken délután töltötte be. Dr. Tompa Sándor ügyvédet egyhangulag választották meg a közgyámi állásra.

Az Egyesült Keresztény-párt esztőrtöki ülésén a keresztény nemzeti kormányzati irány törhetetlen kitartása mellett határozott és ez értelemben táviratot menesztett a budai várba Sir George Clarkhoz.

Clark nyilatkozata. Egy kiváló politikus október 30-án volt Clarknál és kihallgatása után ezt a nyilatkozatot tette, melyet a román cenzura törölt: »Clark ő excellenciája felhatalmazott annak a kijelentésére, hogy egyáltalában hamis az a beállítás, mintha ő azért jött volna ide, hogy a jelen kormány helyébe szocialdemokratákból és zsidókból alakitott kormányt helyezzen s ez által okot szolgáltatott volna arra, hogy Magyarország csalódottnak érezze magát Anglia jóindulata tekintetében. Az ő küldetése az, hogy e jelen kormány ugy egészüljön ki, hogy az teljes biztositékot nyujtson az antantnak abban a tekintetben, hogy a választások pártatlanul hajtatnak végi tartja, ha a nagyobb pártok abban képviseletet nyernek.«

Eljegyzés. Takács Mihály, a czelldömölki Takács és Schmidt mechanikai üzlet társtulajdonosa eljegyezte Varga Margitkát Devecserben.

A fővezér üdvözlése. Gróf Károlyi József főispán a következő táviratot intézte a fővezérhez: Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósága az ellenséges megszállás óta megtartott első közgyülése alkalmából 1919. október 12 iki nap emlékére üdvözli Nagyméltóságodat, mint a nemzeti ujjászületés vezérét. Vezesse a nemzeti hadsereget a belső rend és a külső erő felé. Ez alkalomból a törvényhatósági közgyülés elhatározta, hogy a város határában emlékoszloppal fogja azt a helyet megjelölni, melyen Nagyméltóságodat csapatai élén üdvözölte.

Elhurcolják az aradi vértanuk szobrát. Az aradi román katonai parancsnok felszólította a város régi vezetőit, hogy az 1848—49. szabadságharc egyik legszebbi emlékművét, a 13 aradi vértanu szobrát távolitsák el. Ez az intézkedés annál fájdalmasabban érinti a várost, amennyiben a lakosságnak látnia kell, mint hurcolják el a románok napnap után a szobor egyes részeit.

Károlyi Mihályt letartóztatták. Prágából az az értesités érkezik, hogy Károlyi Mihályt a magyar kormány diplomáciai atirata következtében letartóztatták. A vád ellene az, hogy tiz millió koronát lopott a magyar állam terhére.

A keresztény politikai pártok programmjának első alkotását látjuk a Pannonia szövetkezet létrehozásában. A szövetkezet, amely egyenlőre a Hangya támogatásával kezdi működését, közvetlenül akar termelőkkel érintkezésbe lépni, hogy az igy vásárolt élelmiszert, árut és háztaji cikkeket a sokszoros közvetitők megkerülésével adhassa el tagjainak.

A szociáldemokrata párt hogy menynyire tiszteli az egyéni szabadaagot, mutatja az, hogy tagjainak kilépését tudomásul nem veszi és a tagsági dijakat ügyvédjei utjan peresitetni fogja.

Román helyzet. Kolozsváron a helyőrség létszáma 500 fő, a legénység legnagyobb része szász. A románok Erdély és Nagyrománia területén sorozást rendeltek el. Valószinü'eg a jelenleg szolgálatot teljesitő legénység leváltása miatt. Kolozsvár környékén tábori erődítéseket épitenek.

Kinevezés. Makranczy József, járásunk főállatorvosát a földmivelési miniszter állat egészségügyi felügyelővé nevezte ki.

Alorvosi állás betöltése. A Czelldömölk-Kemenesaljai Közkórháznál megüresedett alorvosi állásra a vármegyei közegészségügyi bizottság Seregély Pál drt jelölte, aki már a kórháznál egy év óta levékeny, sikeres és fáradhatatlan munkásságot fejt ki.

Move táncmulatság. A czelldomölki járás Move osztálya szombaton este 8 órai kezdettel segitőalapjának gyarapitására a Korona nagytermében zártkörü rendez. Belépődijak: személyenként 20 K, családjegy 50 K. A hölgyek és urak kéretnek egyszerü ruhában megjelenni. A mulatságra szóló meghivók már szét küldettek.

Három embert végeztetett ki. Polai János délivasuti kalauz a kommunizmus alatti három embert kivégeztetett, ezért a törvényszék halál általi halálra itélte. Az itéletet Bali Mihály végre is hajtotta.

[illegible] csorba a vértanuk szobrának megkoszorúzása céljából [illegible] gyaszünnepélyt tartanak. A papiak [illegible] fél 8 órakor indulnak el külön vonattal. Itt Czelldömölkon csatlakoznak hozzájuk az Egyesült Keresztény Part dr. Maróthy László elnök vezetése mellett, az egyesület a sirra hatalmas babérkoszorut helyez; a vasutasság, a kath. legénygyület és nagyszámu hölgyközönség. Indulás Czelldömölkről délelőtt 8 óra 30 perckor. Visszaérkezés délutáu 6 órakor.

Mozi. Ma este az Apollo Mozgó teljesen [illegible] üsorral átszik. Az Arany szív, hatásos [illegible] rama kerül szinre [illegible] repben. Ezt követi Gyorsházasság, vigjáték. — Egy ügyes zongora-játékos hölgy az előadás sok tartamára felvetetik a Mozi vezetője által.

Közlekednek a vonatok. A [illegible] utak szénszükséglete egy időre biztositva van, igy reményünk lehet, hogy a vonatok zavartalanul közlekedhetnek.

Körözik Lindner Bélát. Budapest [illegible] letes szerint Lindner Béla, [illegible] kormány volt hadügyminiszter [illegible] annak idején a szem akarok [illegible] bűtösségével tette, emiatt eltávozása [illegible] nagy rés [illegible] Magyarországon ünnepelt [illegible] bui [illegible] gyar birói [illegible] körözőlevelet bocsátottak ki, mert egyes vallomások szerint [illegible] hogy Lindnernek szintén [illegible] Tiszazugi megvallásában.

A mai nap folyamán 285 távirat érkezett ki [illegible] helyekről Sir George Clerk-hoz, melyekben tiltakozás [illegible] szerint a románok kivonulásai.

Szociálisták Horthynál. Amikor a multhéten a szociáldemokrata párt küldöttsége járt Horthy fővezérnél, az a lehető legjobb benyomással távozott onnan. A munkások eredményes [illegible] egyhangu be akart [illegible] Jelenleg azonban, hogy a románok az [illegible] budapesti apokról eltüntették [illegible] cikket, ugy hogy az ujságok fehér, csaknem üres oldalai [illegible]

Jövedelmi adók bevallása. Az 1919. évi jövedelmadó, vagyonadó és az 1918. évi hadinyereségadó vallomások a községelöljáróságnál f. évi november hó 30-ig leadandók. A bevallásra szóló tudnivalók a városháza hirdetési tábláján kiraszatott fajragaszon olvashatók. Bevallási ivek a főjegyzői hivatalban dijtalanul kaphatók.

Kék pénzt. Mindenütt azt halljuk a fizetéseknél és vásárlásoknál, hogy csak kék pénzt fogadnak el, ezért a pénzügyminiszter felszólította a pénzügyigazgatóságot, hogy minden forgalomban levő pénzt teljesen egyformán el kell fogadni és meg [illegible] sem szabad kétet [illegible] Akik a rendelet ellen vétenek, szigoru büntetésben részesülnek.

A fogyasztási adó bérlete. A bor és husfogyasztási adó bérlete [illegible] ezt a város egyszerű tárgyalás folyamán a pénzügyigazgatóságtól évi 12100 koronáért bérert felvette és egyelőre házilag kezeli.

Küldöttség a fővezérnél. Múlt hó 30-án a munkásság küldöttsége járt Horthy fővezérnél. A szónok beszédet, [illegible] a fővezér válaszát teljes szövegben [illegible] kommentárral akarták hozni a budapesti lapok. Nevezett küldöttség volt kezdeménye[illegible] annak a mozgalomnak, mely a szociáldemokráciával az »osztály harcot« kiküszöbölni akarta. E mozgalom révén nemcsak a józanabb munkásság, de a hivatásos szociálisták vezérei is kezdtek gyengébb hurokat pengetni. S bár egyenlőre feltétlenül hűtlenek a dolgot, mégis hozzájárultak az »osztályharc« jelszavának felfüggesztéséhez.

A tótok mellettünk. [illegible] utas hirt ad a tótok és a csehek közti ősi ellentétről. [illegible] gyakorlatos [illegible] Tótok minden [illegible] piros-fehér-zöld zászlókat és kokardákat használnának, sőt a tót [illegible] is.

Hirlapunk nyomdájában egy ügyes fiu tanoncai azonnal felvétetik.

[illegible] menekültek Latto [illegible] azok [illegible] térjenek [illegible]

Romániai oláh tisztek [illegible] zásu[illegible] nem vehetnek el fel[illegible] a román hadügyminiszter egy regebbi keltezett határozat rendelet folytán.

Szovjet-élmények.

Irta: Kinár Flória. 6

[illegible] zakondoltam egyetemi hallgató [illegible] merikai, angol fran[illegible] német, osztrák, magyar, [illegible] kel együtt éltem a világ egyik legnternacionálisabb konviktusában — Insbruckban. Hogy megértünk ott a háboru alatt is, minden nemzetségü hallgatók. Ha voltak is torzsalkodások — megőriztük magyar öntudatunkat és nem gyülöködtünk amiatt társainkkal. Szemem előtt állt Beuron, ahol regebben megfordultam — az ebédlője: komoly szerzetesek az asztalok körül, papok, a másik oldalon nagyszámu világi testvérek, magas hordják [illegible] — ott látos egy sváje[illegible] grófot, most csak pater, viszi a tálat a mezei munkával foglalkozó, műhelyekben dolgozó testvérekhez, ott forgolódik von Oer báró, most [illegible] S hajban, ugyanabban a munkában. És jönnek a testvérek kiszólgálni az apátot és a paterokat. Itt nincs cim, nincs arisztokrácia, itt Hohenzollern herceg is páter Konstantin — itt csak szeretet van, itt senkinek sincs semmije, még a tolszárra is azt mondják: a mienk — nem az enyém.

[illegible] állta órát jönnek — már régen [illegible] jöttek, mez ze keleten, egy barlanban, ahol világ megváltója megszületett.

A [illegible] lenjáfiu fegyveresen, kézigránát az oldalán, tőr és revolveresen áll és figyeli az arivó ellenforradalmárokat. Engem is figyelhetett — ő is, meg az az őr is, akit az Isten [illegible] mindenki emberszámu[illegible]. Elindultam.

Regnére kelve a nagyterem megint élénk lett. Uj [illegible] érk[illegible] jo kedvükben voltak. Hecceltek egymást. Imádkoztál-e már, kérdezi a [illegible] imádkoztam volna [illegible] azután.

Jó [illegible] hallani, hogy finomodik a világmegváltástól az ember.

Azután sorba állitották azokat, akik reggelizni akartak, elkisérték őket a szomszedos vendéglőbe. Fleischmann öroaggyal ketten nem vettünk részt a menetben, nem volt kedvünk magunkat kiseitetni. A Szabadkáról jövő orosz asszony nekiállt és csajátt főzött. Nem volt [illegible] de megköszöntük. (Folyt. köv.)

Czelldömölkon, a vasut mentén egy hold rét azonnal eladó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Különféle butorok és egy sertésól azonnal eladó. Cim szerkesztőségünkben.

Gépész-kovács
jó bizonyitványokkal uradalomba ajánlkozik ujévi belépésre. Cim a kiadóban.

3 darab kályha olcsón eladó. Cim megtudható szerkesztőségünkben.

Nyomatott Dinigrave Sándor